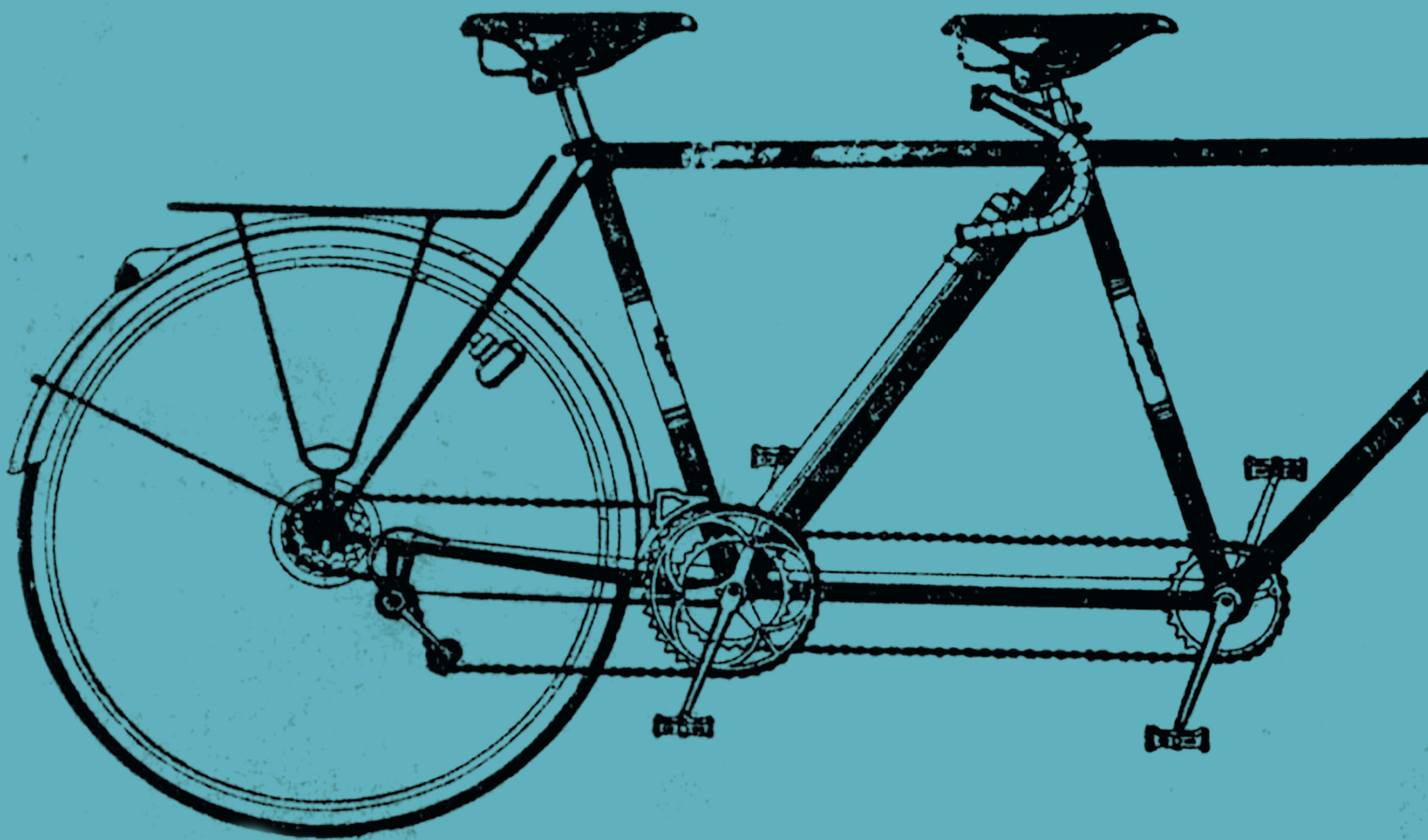

ATOTAVEU

RECITAL POÈTIC POPULAR,
PORTADOR DE SONS I MISSATGES
D'ARREU DEL MÓN

Dilluns 23 d'abril de 2018
A les 7 de la tarda

Placeta Baixa de la Rambla de Figueres

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

A TOTA VEU 2018

Coincidint amb la diada de Sant Jordi, Òmnium Cultural organitza l'activitat A TOTA VEU a diverses ciutats del país amb l'objectiu de donar a conèixer la riquesa lingüística de Catalunya i mostrar el català com a llengua comuna i de cohesió. A TOTA VEU consisteix en una lectura pública de poemes on interactuen parelles formades per persones que tenen llengües pròpies diferents, una de les quals és la catalana. Es llegeix per parelles un poema que ha estat escollit per la persona que té la llengua pròpia diferent de la catalana i es llegeix també la traducció al català.

En aquesta sisena edició del "A TOTA VEU" a Figueres, Òmnium Alt Empordà, hem volgut centrar-nos en el tema de la paraula, la paraula que ho abraça tot i que a tots ens implica. A través de les paraules establim les converses, un dels vincles més nobles entre éssers humans, i per la paraula: la POESIA, que és com una conversa cor a cor, còmplice del silenci, com la música, i, com el cant, és amiga de la veu.

Per això avui, diada de Sant Jordi, del text escrit hem passat al text recitat a través de múltiples veus, accents, tonalitats i llengües. Cada llengua és un tresor incommensurable, una de les riqueses més generoses i més íntimes que posseïm. Avui la festa del llibre i de la rosa és també la festa de la paraula lliure i, com deia Joan Maragall, la festa de la paraula viva, avui més viva que mai.

L'acte finalitza amb la lectura de tres poemes catalans: "La poesia" de Marc Granell, el poema escollit per la Institució de les Lletres Catalanes per celebrar el Dia Mundial de la Poesia d'enguany. "Tan sols la paraula nua" de Montserrat Abelló, poeta i traductora de qui celebrem el centenari del seu naixement, i "Escric" d'Assumpta Estarriol, poeta altempordanesa.

L'A TOTA VEU d'aquest Sant Jordi l'hem dedicat a Pompeu Fabra, de qui celebrem el 150 anys del seu naixement, l'home que ens va tornar la paraula com una eina ennoblida, culta, útil per a la controvèrsia científica i el debat; l'home de la gramàtica i del diccionari: el savi, el mestre. A través de les paraules de Josep Pla i de Carles Riba, Àngels Gardella ha resseguit en el text introductori el perfil de Pompeu Fabra, el filòleg que va construir l'arquitectura del català com a llengua moderna.

Fem arribar el nostre agraïment a totes les persones que han participat a l'A TOTA VEU d'aquest Sant Jordi i a tots els que han treballat per fer-lo possible.

Òmnium Cultural Alt Empordà

150 anys del naixement de Pompeu Fabra i Poch

Pompeu Fabra va néixer a la vila de Gràcia ara fa 150 anys, el 1868.

Segons Josep Pla: *Fabra ha estat el català més important del nostre temps perquè és l'únic ciutadà d'aquest país, en aquesta època, que, havent-se proposat d'obtenir una determinada finalitat pública i general, ho aconseguí d'una manera explícita i indiscutible. En aquest sentit, no hi ha ningú més que s'hi pugui comparar.*

[...] L'obra de Fabra és l'obra general i pública de més transcendència perquè suscita una esperança i és un

recomençament.

«Pompeu Fabra és l'únic català a qui tots els catalans han obeït plenament. Ell és l'únic que ha vist realitzada la noble ambició de tota la seva vida, l'únic que a l'hora suprema haurà pogut dir: "Del meu treball, res no ha estat debades."» .

[...] D'entrada, semblava un senyor d'una normalitat absoluta, un senyor de mitja estatura, flac, ossat, rigorosament afaitat, d'ulls blavissos però intensos, d'una presència modesta però real, vestit de gris, que alternava amb el blau marí quan es mudava, d'un acolliment amable però caut i circumspecte, d'una total simplicitat, desproveït de gesticulació, mancat de pintoresc, silenciós, pausat, lent, en fi, un senyor que fumava la pipa amb el millor tabac ros que podia obtenir.

[...] Hi havia, doncs, en el contacte amb Fabra, una inicial constatació agradable: una sensació de soplug ordenat i confortable. Hom sentia que era un home que sabia el que es deia, que darrera de les seves paraules hi havia una gran reserva de coneixements mantinguts amb un sentit de la responsabilitat permanent. [...]

Quan Fabra parlava dels problemes de la llengua la reacció d'uns i altres era la mateixa: hom sentia la meravellosa delícia d'aprendre d'un bon mestre.

[...] Anys enrere havia estat catedràtic de Química de l'Escola d'Enginyers de Bilbao. Amb Fabra havia passat una cosa curiosa: durant molt de temps els seus amics es pensaren que era un químic amb el derivatiu de la filologia com a violí d'Ingres. De fet, però, resultà totalment al revés: al capdavant resultà un filòleg que havia hagut d'utilitzar el derivatiu de la Química per a afrontar els primers anys de la seva vida independent.

[...] La inauguració dels Estudis Universitaris Catalans es produí en el curs 1904-1905. El Congrés Internacional de la Llengua Catalana, que presidí el senyor Rubió i Lluch, és de 1906. La creació de l'Institut d'Estudis Catalans,

de 1907. *Les Normes Ortogràfiques de l'Institut, de 1914. El Diccionari Ortogràfic, de 1918.* *

Fins aquí el text de Josep Pla. Què va passar a partir d'aleshores, als anys vint del segle passat?

Del 1923 al 1930 és la dictadura de Primo de Rivera i la persecució de la cultura i la llengua catalanes. El 26, Pompeu Fabra refusa d'entrar a la *Real Academia Española de la Lengua*.

Finalment, el 1932, publica el *Diccionari general de la llengua catalana* i és nomenat catedràtic de la Universitat de Barcelona. El 1933, el fan President del Patronat de la Universitat Autònoma de Barcelona. Però l'any següent és empresonat al vaixell *Uruguay* i destituït com a president del Patronat.

1936-1938: Guerra Civil.

1939: Exili a França. «*No puc deixar de pensar [...] en els meus papers i llibres, la riquesa que més estimo i que hauré d'abandonar quasi totalment. Sense les obres de lectura i de consulta, i sense els apunts manuscrits, em sentiré pobre i desemparat. Aquesta serà per a mi la pitjor pobresa*». El seu pis de Badalona seria saquejat i tots els seus llibres i papers es dispersarien o serien destruïts.

Després de viure en diferents llocs, el 1942 s'instal·la a Prada de Conflent, on mor el dia de Nadal de 1948.

En mots de Carles Riba: (*Pompeu Fabra*) *sabé més que ningú entre nosaltres com viuen i com moren les llengües; i com, més tristament que no pas si morís, una llengua es pot paraitzar en una petita vida d'actes pràctics, immediats, intervinguts, curtament concrets, que només és una il·lusió de vida. Ho sabé amb tota la força d'un sentiment; vull dir no amb el desinterès sobirà del científic, sinó amb la passió de l'humanista que accepta una missió de salut pels seus.****

La normalització i la figura de Fabra assoliren un prestigi que (en suportar la dura prova de la dictadura de Primo de Rivera i, després, l'intent genocida del general Franco) va adquirir una dimensió mítica.***

* Josep Pla, *Obra Completa, Homenots*, Barcelona, Edicions Destino, 2001

** Carles Riba, "Prefaci a la segona edició". Pompeu Fabra: *Diccionari general de la llengua catalana*, Edhasa. (1954)

***Balcells, Albert / Pujol, Enric (2002): *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*. Vol. I: 1907- 1942. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans; Catarroja: Editorial Afers. (pag. 180)

NOTA: Abans de començar la lectura dels poemes, voldríem recordar que el nostre president, el president d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, és tancat a la presó de Soto del Real, juntament amb el diputat Jordi Sánchez; recordar també que a Alcalà Meco hi tenim Carme Forcadell i Dolors Bassa, i a la presó d'Estremera Oriol Junqueras, Quim Forn, Josep Rull, Jordi Turull i Raül Romeva, a tots, en aquesta diada de Sant Jordi, els enviem de tot cor la rosa groga dels nostres poemes, el nostre escalf i el nostre agraïment.

I també un record emotiu pel nostre amic Narcís Oliveres, que ens ha deixat i que havia participat cada any en aquest acte d'A TOTA VEU.

"Cant a la llibertat"

Autora: Àngels Gardella

Àngels Gardella i Quer va néixer a Figueres el 1958. És autora de més trenta llibres, molts dels quals són llibres per a infants il·lustrats pel seu marit Joan Antoni Poch. Ha publicat contes, novel·les i traduccions i ha rebut alguns premis, entre d'altres el Premi Nacional de Literatura el 1991, i el 1981 el Premi de la Crítica Serra d'Or. També ha publicat articles en diversos diaris i revistes. A finals del segle passat va decidir deixar pràcticament de publicar i ara escriu quasi només per als seus amics.

Cant a la llibertat

No és només la gent
ni són proclames:
si fan callar les veus,
les pedres cridaran la llibertat.

El vent mateix
s'ha fet herald
d'aquest missatge,
i els ocells amb el fred,
al seu recer d'hivern, i pel camí,
escamparan tot el que aquí han sentit.

La nostra veu en crit
la portarà la nit,
i totes les estrelles
eternament diran
com n'és de certa i vera
aquesta veu en flames.

Què volen prohibir?
El groc de la ginesta?
Els dies de setembre?
La sortida del sol?
¿Restringir el nombre,
la lluisor, el poder
de l'estelada?

Avui, aquí, tot clama llibertat:
la gent, la sorra dels camins,
la salabor del mar,
el tomb harmoniós de les estrelles...

Si fan callar les veus,
les pedres cridaran la llibertat!

ELENA VOROBIEVA I VALENTINA AGAFONOVA

Nom del poema: " Ona "
Autora: Rosa Maria Malé
Llengua: Catalana
(Traducció al rus de Valentina Agafonova)

Rosa M. Malé

Rosa M. Malé neix a Llers el 7 d'octubre del 1938.
Va impulsar l'Homenatge Alexandre Deulofeu el 2003 en motiu del centenari del seu naixement a la seu del Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
L'any 2003, va crear el Premi de Prosa i Poesia del Consell Consultiu de la Gent Gran de l' Alt Empordà que va durar fins el 2014.
Ha obtingut alguns premis literaris de poesia. El 2002: 2n premi poesia Casals de Catalunya; 2003: 2n premi poesia Solsona, Clubs Sant Jordi de Catalunya; 2003: 2n premi Consell Comarcal de l'Alt Empordà; 2005: Accèssit de poesia a l'Hospitalet la Florida; 2007: 2n premi poesia casal gent gran a Banyoles; 2009: 3r premi al Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
Actualment està preparant la publicació del seu primer llibre de poemes.

ОНА.

Есть любовь у меня
Она носит цветные одежды
И стыдливо скрывает улыбку,
Когда я прошу у нее поцелуй.

Есть любовь у меня,
Она пахнет спелой вишней.
Я подхватываю ее и прижимаю
Прямо к моему сердцу.

Есть любовь у меня,
Что красит мой день
Искрящимся настроением

Своим появлением в доме.

Есть любовь у меня,
Что задорно растет на земле.
Это ты, моя милая внучечка ОНА,
Моих мыслей царица.

/Стихотворение посвященное внучке Оне. Автор Роза Малё/

ONA

Tinc un amor...
Que es vesteix de colors
I s'amaga el somriure
Quan li demano un petó.

Tinc un amor...
Que fa olor de cirera madura
I l'abraço i l'apreto
Contra el meu cor

Tinc un amor...
Que amaneix la meva jornada
Amb un bri d'humor
Quan arriba a casa.

Tinc un amor...
Que creix en bona terra, alegrement,
Ets tu estimada ONA,
La reina del meu pensament.

A la meva néta ONA

-

JORDI CAMPISTOL I SONIA SÁNCHEZ

Nom del poema: "Si me quitaran totalmente todo"

Autor: Alejandro Romualdo Valle

Llengua: Castellana (Perú)

Traducció: Sonia Sánchez i Jordi Campistol.

Alejandro Romualdo Valle

Alejandro Romualdo Valle va néixer a Trujillo, a la costa nord de Perú, el 19 de desembre de 1926. Va estudiar Literatura en la facultat de lletres de la Universidad Nacional Mayor de San Marcos. El 1949 va guanyar el Premi Nacional de Poesia amb la seva primera obra **La torre dels al·lucinats** i el 1952 va obtenir una beca per estudiar a la Universitat de Madrid. El 1976 va guanyar el Premi del Festival OTI amb el seu poema titulat **Vull sortir al sol**. El 2008 va morir d'un infart cardíac a la ciutat de Lima.

Si me quitaran totalmente todo

iSi me quitaran totalmente todo!
si, por ejemplo, me quitaran el saludo
de los pájaros, o de los buenos días,
del sol sobre la tierra,
me quedaría aun una palabra.
Aun me quedaría una palabra donde apoyar la voz.

Si me quitaran las palabras
o la lengua, hablaría con el corazón
en la mano, o con las manos en el corazón.

Si me quitaran un pierna,
bailaría en un pie.
Si me quitaran un ojo,
lloraría en un ojo.
Si me quitaran un brazo,
me quedaría el otro,
para saludar a mis hermanos,

para sembrar los surcos en la tierra,
para escribir todas las playas del mundo, con tu nombre.

Si em traguessin totalment tot

Si em traguessin totalment tot!
Si, per exemple, em neguessin la salutació
dels ocells, o dels bons dies,
del sol sobre la terra,
em quedaria encara una paraula.
Encara em quedaria una paraula on recolzar la veu.

Si em traguessin les paraules
o la llengua, parlaria amb el cor
a la mà, o amb les mans al cor.

Si em traguessin una cama,
ballaria amb un peu.
Si em traguessin un ull,
ploraria amb un ull.
Si em traguessin un braç,
em quedaria l'altre,
per saludar a mos germans,
per sembrar els solcs en el terra,
per escriure totes les platges del món, amb ton nom.

SAID MONTOYA CÁCERES I MONTSE COMPANY

Nom del poema: "Oh patria mía"

Autor: Òscar Henríquez

Llengua: Castellana (Honduras)

Oh! patria mía

Oh! patria mía
me parecen tan lejanas
tus calles, cerros y tu gente
son reliquias en mi mente

Oh! patria mía
bendita tierra
hoy en un mundo
lejos de tu suelo
añoro tu cobijo, tus valles
y el sabor a pueblo

Bendita mi gente de pueblo
que labra la esperanza
bendita esa esperanza
de vivir aun con nuestra economía moribunda,

Hoy te recuerdo patria mía
como te recuerdo cada día
hoy como ayer,
lloro mi ausencia de tu suelo
es mi deseo
si muero lejos de tus calles

Que me regresen a tu suelo
y sobre mi féretro escriban

"Honduras patria mía te quiero."

Oh pàtria meva!

Oh pàtria meva,
em semblen tan llunyans
els teus carrers, les teves muntanyes, la teva gent

són relíquies en la meva ment.

Oh pàtria meva!
Beneïda terra,
avui en un món lluny de la teva terra
enyoro el teu recer,
les valls, el sabor del teu poble.

Beneïts siguin els camperols,
beneïda la meva gent de pagès
que llaura l'esperança;
beneïda aquesta esperança de viure en una economia moribunda.

Avui et recordo, pàtria meva,
com et recordo cada dia.
Avui com ahir,
ploro la meva absència d'aquesta terra,
és el meu desig,
si moro lluny dels teus carrers,
que em tornin a la meva terra
i sobre el meu fèretre hi escriviu:
"Honduras, pàtria meva, t'estimo!"

FABIOLA ORTIZ MARTÍNEZ I KATI MARTÍ

Nom del poema: "Sueño eterno"

Autor: Oscar Henríquez

Llengua: Castellana (Honduras)

SUEÑO ETERNO

El telón del día se abre
a mis ojos cansados
soy la misma marioneta de ayer,
a la que guió el destino

Hoy comienza la función
de un nuevo día,
fingiré mi alegría
aunque por dentro la nostalgia
me corroa el alma

Construiré la primavera
entre esas calles de asfalto,
le añadiré el canto de pájaros
a estos ruidosos autos.

Para que sofoquen el estrés
de mi mente y de mi cuerpo.

Quizás el gorrión
paralice el sonar de la ametralladora
y el vuelo del águila,
traspase el vuelo de los aviones de guerra
y apaguen por siempre sus motores.

Cómo quisiera, con la función de hoy,
poder de alguna manera
apagar por tan sólo un instante el hambre,

y hacer renacer la esperanza
en un futuro mejor al mundo entero

Honduras, patria mía, te quiero!

Somni etern

S'obre el teló del dia
als meus ulls cansats,

sóc la mateixa marioneta d'ahir,
a qui el destí va guiar.

Avui comença la funció
d'un nou dia,
fingiré alegria
tot i que per dins la nostàlgia
em consumeix l'ànima.

Construiré la primavera
entre aquests carrers d'asfalt,
hi afegiré el cant dels ocells,
a aquest soroll de cotxes.

Perquè sufoquin l'estrès
de la meva ment i del meu cos.

Potser els pardals
paralitzin el so de la metrallera,
i el vol de l'àguila
traspassi el vol dels avions de guerra
i apagui per sempre els seus motors.

Com voldria amb la funció d'avui
poder d'alguna manera
apagar, ni que fos per un instant la fam,

i fer renéixer l'esperança
en un futur millor per al món sencer...

Honduras, pàtria meva, t'estimo!

Silvia Collantes Bustamante I Margarita Mas

Títol del poema: "Balada de una estrella"

Autor: Alberto J. Ureta Ferrante

Llengua: Castellana (Perú)

Traducció: Sílvia Collantes Bustamante

Alberto J. Ureta Ferrande

Fou un poeta i diplomàtic peruà nascut a Ica. Va estudiar a la facultat de Lletres i Jurisprudència de la Universitat Mayor de San Marcos. Va dedicar la seva vida a la tasca diplomàtica i a la docència escolar i universitària. Fou secretari privat del president peruà Oscar R. Benavides.

Per la cura i refinament dels seus poemes, podríem emmarcar-lo dins del modernisme. La seva obra és un reflex de la seva personalitat calmada i melancòlica, reflexiona sobre la vida, el temps i les angoixes i els sentiments personals.

BALADA DE UNA ESTRELLA

Para cada uno hay una estrella
que tarde o temprano llegará.
Todo está en saber cuándo pasa,
todo está en saber esperar.
Y cada estrella, desde lejos,
hace una señal.

Atiende a la tuya cuando venga,
es la felicidad.
Abre tu ventana todas las noches
y sondea la oscuridad.

Unos no vieron su mensaje,
otros lo dejaron pasar.

Para cada uno hay una estrella
que tarde o temprano llegará.
Todo está en saber cuándo pasa,
todo está en saber esperar.

BALADA D'UN ESTEL

Per a cadascú hi ha un estel
Que tard o d'hora arribarà.
Tot està a saber quan passa,
Tot està a saber esperar.
I cada estel, des de lluny,
Fa un senyal.

Vigila el teu, quan vingui,
És la felicitat.
Obre la finestra totes les nits,
I escruta la foscor.

Uns no van veure el seu missatge,
Altres el van deixar passar.

Per a cadascú hi ha un estel
Que tard o d'hora arribarà.
Tot està a saber quan passa,
Tot està a saber esperar.

ELENA VOROBIEVA I SERGEY YUDIN

Poema: "**Escolta'l**"

Poeta: Sergey Yudin

Llengua: catalana

(Traducció al rus: Sergey Yudin)

Sergey Yudin va néixer el 9-11-1969 a la ciutat Kurganinsk, a Rússia. Més tard, va viure a la ciutat d'Uljanovsk situada a la riba del riu Volga. Des de l'any 2003, viu a Catalunya, primerament a Breda, actualment viu a Empuriabrava. Poeta, músic, cantautor, traductor, escriptor i una mica pintor. Li agrada viatjar i observar la natura. La seva poesia sempre és diferent, com la pròpia vida. A vegades, els seus versos neixen com una cançó, amb música i tot; a vegades, ell mateix escriu la música per als versos d'altres poetes.

Escolta'l

Si poguéssim escoltar
tot això que ens diuen els astres,
quedaríem plens de saviesa.
Si paréssim esment
a les paraules que ens diu la Terra,
podríem viure sense por ni gana.
Si tinguéssim paciència
per escoltar les pedres i les roques,
ens explicarien tota la història de la humanitat.
Si no fóssim tan orgullosos
per escoltar les plantes i les altres criatures del món,
ens moriríem de vergonya.
Tant de bo escoltéssim
les nostres parelles, pares i fills
en comptes de dir-los alguna cosa,
tots seríem més feliços que mai.
Però no fa falta fer tot això
perquè tenim el nostre cor que ho sap tot.
Només para't un moment i escolta'l.

Sergey Yudin, 21.04.18, Empuriabrava

Послушай

Если бы мы могли услышать
то, что говорят нам звёзды,
мы преисполнились бы мудрости.
Если бы мы уделили внимание
словам, которые говорит нам Земля,
могли бы жить без страха и голода.
Если бы мы набрались терпения,
чтобы послушать камни и скалы,
то узнали бы всю историю человечества.
Переступи мы через свою гордость
и послушай растения и прочих тварей земных,
мы умерли бы со стыда.
Если бы мы только слушали
наших любимых, родителей и детей
вместо того, чтобы что-то им говорить,
счастье поселилось бы в наших домах.
Но всё это лишнее,
ибо есть у нас всезнающее сердце.
Просто остановись на секунду и послушай его.

Сергей Юдин, 21.04.18, Ампуриябрава

AMINA JABRI I M.DOLORS PADRÓS

Nom del poema: "El llibre de l'amor" (fragment)

Autor: Nizar Qabbani

Llengua: Àrab

NIZAR QABBANI

Va nèixer a Damasc el 1923 i va morir a Londres el 1998.

Fou un poeta sirian i un dels més admirats de les generacions àrabs.

La seva poesia és de caràcter amorós i sexual. És conegut com el poeta de l'amor.

També va estudiar dret i va treballar al cos diplomàtic. A més, va escriure al diari londinenc en llengua àrab, Al-Hayat.

Ha publicat més de 50 llibres de poesia. Un dels més coneguts és "El llibre de l'amor"

(قطع) الحب كتاب

الْحُبِّ فِي سَقَطْتُ أَنَا حِينَ

.. تَغَيَّرْتُ

الرَّبِّ مَمْلَكَةُ تَغَيَّرْتُ

مِعْطَفِي فِي بِنَاءِ الدُّجَى صَارَ

.. الغُزْبِ مِنَ الشَّمْسِ وَتَشْرِقُ

♥♥

حَبِيبَتِي صِرْتُ مِنْذُ .. لِمَاذَا .. لِمَاذَا

تُغَشِّبُ وَالِدَاتِي .. مِدَادِي يُضِيءُ

عَشَقْتَنِي مِنْذُ الْأَشْيَاءِ تَغَيَّرَتْ

أَلْعَبُ بِالشَّمْسِ .. الْأَطْفَالِ كَالِوَأَصْبَحْتُ

أَنْتِي غَيْرِ مُرْسَلًا نَبِيًّا وَلَسْتُ

أَكْتُبُ عَنْكَ عِنْدَمَا .. نَبِيًّا أَصِيرُ

♥♥

..يَدِي وَجْهٍ عَلَى أَنْتِ مَحْفُورَةٌ

كُوفِيَّةٍ كَأَسْطُرٍ

..مسجدٍ جدارٍ على

حبيبتِي يا ..الكَرْسِيَّ خَسَبٍ فِي مَحْفُورَةٍ

..المَقْعَدِ ذِرَاعٍ وَفِي

بِتَّعْدِيءٍ أَنْ حَاوَلْتِ وَكُلَّمَا

وَاحِدَةً دَقِيقَةً

..يَدِي جَوْفٍ فِي أُرَاكِ

El llibre de l'amor

(Fragment)

Quan m'enamoro
el regne de Déu canvia:
a redós meu dorm el crepuscle
i el sol despunta per l'oest.

Per què?
Per què d'ençà que m'estimes
la meva làmpada resplendeix
i el meus quaderns han florit?
Les coses han canviat d'ençà que m'estimes:
m'he tornat un nen
que juga amb el sol,
i un profeta quan escric sobre tu.

Et porto gravada al palmell de la mà
com una lletra cúfica
al mur d'una mesquita.
Gravada en la fusta de la cadira, amor meu,
en el braç del seient.
I cada vegada que intentes allunyar-te,
un sol moment,
et veig al palmell de la meva mà.

BRIGITTA BACH I FRANCESCA MARTÍNEZ

Nom del poema: "Visc la meva vida"

Autor: Rainer Maria Rilke

Llengua : Alemanya

Traducció: Joan Vinyoli

RAINER MARIA RILKE.

Va néixer a Praga el 1875 i morí a Suïssa el 1926. Reconegut poeta austrohongarès en llengua alemanya, estudià en acadèmies militars. Aviat, però, abandonà la carrera militar per dedicar-se a la literatura i la filosofia. La seva vida nòmada el féu viatjar i canviar de residència contínuament. El seu primer llibre de poemes, *Vida i cançons*, el va publicar als 19 anys. Les seves obres més conegudes són: *Elegies de Duino*, *Sonets a Orfeu* i *Cartes a un jove poeta*.

Das Stundenbuch

Ich lebe mein Leben in wachsenden Ringen,
die sich über die Dinge zieh´n
ich werde den letzten vielleicht nicht vollbringen
aber versuchen will ich ihn

Ich kreise um Gott, um den uralten Turm,
und ich kreise jahrtausende lang,
und ich weiß noch nicht, bin ich ein Falke,
ein Sturm, oder ein großer Gesang

Llibre d'hores

Visc la meva vida en cercles creixents
que s'estenen sobre les coses
Tal volta lúltim no podré perfer-lo
vull intentar-ho tanmateix

Giro entorn de Déu, torre antiquíssima,
i fa mil.lenaris que jo estic girant
i no sé encar què sóc: un falcó,
una tempesta, o bé un càntic molt gran?

SAIDA BENKTIB I SUN ESTARRIOL

Poema: sense títol

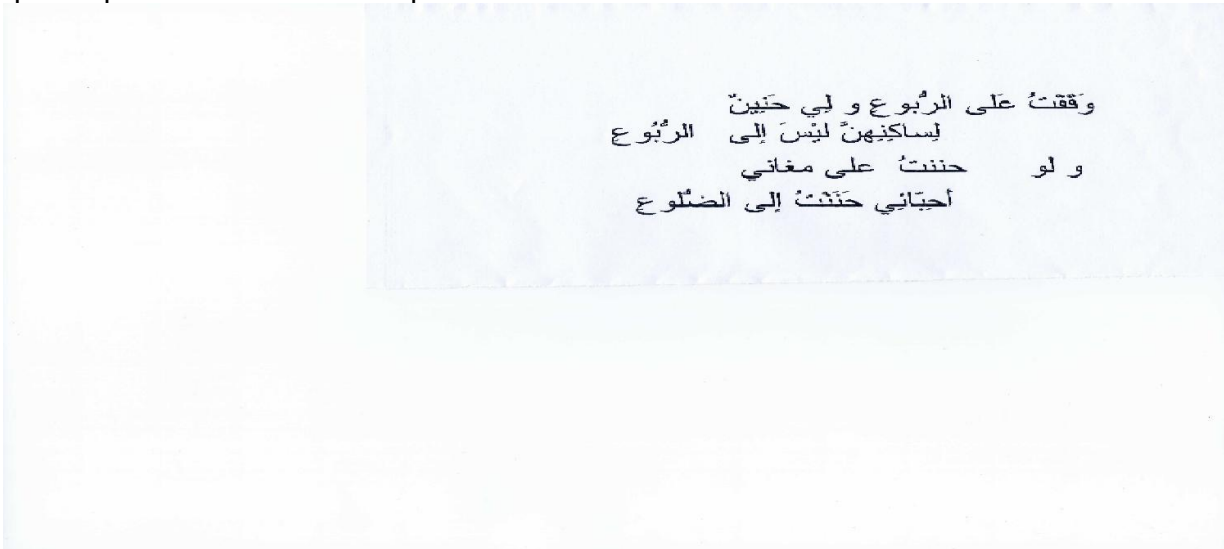
Autor: Ibn al-Zaqqaq al-Balansi

Llengua: Àrab

Traducció: Ramon Dachs i Josep Ramon Gregori

Ibn al-Zaqqaq al-Balansi, esplèndid poeta àrab valencià de qui desconeixem la cronologia exacta. Nasqué durant els anys en què València fou senyorejada pel Cid (1094-1101), i morí sota un consolidat domini almoràvit, sense haver complert quaranta anys, abans de 1136. Fill de pare berber. Com a poeta ens ha pervingut com un dels més destacats epígons del segle d'or de la poesia d'Al-Andalus.

El poema que es recitarà a continuació pertany a un poema més extens, que el poeta va dividir en quartets.

وَقَفْتُ عَلَى الرَّبُوعِ وَ لِي حَتِينٌ
يَسَاكِينُهُنَّ لَيْسَ إِلَى الرَّبُوعِ
وَلَوْ حَنَنْتُ عَلَى مَغَانِي
أَحِبَّائِي حَنَنْتُ إِلَى الضَّلُوعِ

Davant la casa buida, sento enyor
de qui hi visqué, no pas de les parets.
Que si sentís enyor del seu recer,
llavors m'enyoraria a mi mateix.

IRENE MUÑOZ PAIRET I SERGEY YUDIN

Nom del poema: Fragment de *Hamlet*

Autor: William Shakespeare

Llengua: anglesa

(traducció: Salvador Oliva)

William Shakespeare, nascut el 1564 a Stratford-upon-Avon, on va morir el 23 d'abril de 1616, va ser un dramaturg, poeta i actor anglès, considerat un dels més grans de la literatura universal. A més dels seus sonets, algunes de les seves obres més conegudes són les tragèdies: *Romeu i Julieta*, *Otel·lo*, *El rei Lear*, *Macbeth*... i entre moltes d'altres la comèdia: *El somni d'una nit d'estiu*... La seva obra ha estat traduïda a les principals llengües i el seu teatre es continua representant arreu del món.

A *Hamlet* s'entrellacen varietat de temes i es plantegen moltes dicotomies: la justícia i la venjança; la raó i la bogeria; el miratge i la realitat; l'honor i la vilesa...

Però el tema principal és el dubte. Com a contrapunt al personatge de Hamlet hi ha la figura de Laertes que no dubta a venjar la mort del seu pare, i la del rei de Noruega, Fortimbràs, que porta a terme, resolt, l'acció política que li correspon com a governant.

En aquest fragment, Hamlet lamenta la seva pròpia inacció, mentre veu desfilar l'exèrcit comandat per Fortimbràs.

HAMLET

Exeunt all except HAMLET

How all occasions do inform against me,
And spur my dull revenge! What is a man,
If his chief good and market of his time
Be but to sleep and feed? a beast, no more.
Sure, he that made us with such large discourse,
Looking before and after, gave us not
That capability and god-like reason
To fust in us unused. Now, whether it be
Bestial oblivion, or some craven scruple

Of thinking too precisely on the event,
A thought which, quarter'd, hath but one part wisdom
And ever three parts coward, I do not know
Why yet I live to say 'This thing's to do;'
Sith I have cause and will and strength and means
To do't.

William Shkespeare , *Hamlet* (acte IV, escena IV, fragment)

HAMLET. Totes les circumstàncies testimonien contra mi
i estimulen la meua dormida venjança.
¿Què és un home,
si té només per bé suprem i ús profitós del temps
el menjar i el dormir? No és res més que una bèstia!
Segur que el Creador que ens va donar
un esperit tan ample, capaç d'interpretar el passat
per preveure el futur, no ho va fer pas
perquè aquesta capacitat que ens fa semblants a Déu
es quedés malmesa de no fer-la servir.
Tant si és per un oblit bestial
o per alguna escrupolosa covardia
de pensar amb excessiva exactitud
sobre les conseqüències (i això és un pensament
que té una quarta part de saviesa,
però tres quartes parts de covardia),
no sé perquè segueixo viu només per dir-me:
"Encara ho has de fer!",
tot i que tinc desig, causa, mitjans i força
per fer-ho.

Abdelatif El Bouchti i Hajar El Bouchti, i Àngels Gardella

Nom del poema: "La Processor"

Autor: Gibran Kahlil Gibran

Llengua: Àrab

Gibran Kahlil Gibran És un escriptor, poeta i pintor libanès que va néixer a Bisharri, el Nord del Líban, el 1883. Va aprendre poesia en llengua àrab i va conèixer la Bíblia gràcies a un sacerdot cristià maronita del seu poble. A causa de la pobresa, la seva família emigra als Estats Units, a Boston, i allà estudia art i comença la seva carrera en el terreny literari. Publica novel·les en llengua anglesa i aconsegueix un cert reconeixement. Se'n va a París el 1904, i quan torna a Estats Units s'instal·la a Nova York. La seva obra més coneguda és *El Profeta*, que publica el 1923.

La seva literatura representa una renovació de la literatura en llengua àrab i en la seva vessant plàstica és comparat amb Auguste Rodin o William Blake.

Va morir a Nova York l'abril de 1931.

La Processor, de Khalil Gibran, és una obra que es divideix en diversos subtemes. En cadascun s'exposa la perspectiva d'un savi ancià i d'un jove.

ت راوده نومِ سوى الحياة وما
يأتمُرُ إلا من نفسٍ بمرادٍ من أحلام
يستهرُ إلا من نفسٍ حزنٍ إلا من نفسٍ في .. والسُرُّ
يستترُّ فبالأفراحِ تولى فإن
يحجبه العيشِ رغدُ العيشِ في .. والسُرُّ
الكدرُ حجه تولى أزيل فإن
كدرٍ وعن رغدٍ عن ترفعتِ فإن
الفكرُ به حارت الذي ظلَّ جاورتِ
الهمومُ في .. بها ولا لا .. حزنُ الغاباتِ في .. ليس
السمومُ معه تجيء لم .. نسيمٌ هبَّ فإذا
يدومُ لا وهمٍ ظلُّ .. إلا إلا من نفسٍ حزنٍ ليس

النجومُ تُناياها من ..تبدو الـ نفس و غـ يوم
المحنُ يـ محو فـ الـ غنا ..وغنّ الـ ناي أعطـ بي
الزمنُ يـ فـ نـ أن بـ عد .. يـ بـ قـ الـ ناي وأذـ ينـ

* * *

وقـ لـ تا قـلـتـ ما نـسـوا ..وغنّ الـ ناي أعطـ بي
فـ علـنا ما فـ أفـ دنـي ..هباؤـ النطقـ إذـما
القصورـ دونـ منزلأ ..مـ ثـ لي الـ غابـ تخذتـ هل
الصخورـ وتسلقتـ ..الـ سواقـيـ فتتبعـت
بنورـ وتـ نشقتـ ..بعطـرـ تحممتـ هل
أذـ برـ منـ كؤوسـ فيـ ..خمرأـ الـ فـجرـ وشربـت
العنبـ جـ فـناتـ بـ ينـ ..مـ ثـ لي الـ عصرـ جـلستـ هل
الذهبـ اتـ كـ ثريـ ..تدلـتـ والـ عناقـ يد
الطعامـ جاعـ ولـ منـ ..عيونـ لـ لصاديـ فـ هيـ
المدامـ شاءـ ولـ منـ ..عطرـ وهيـ شهـدـ وهيـ
الـ فـضاـ وتلحفتـ ..ليلاً الـ عشبـ فرشتـ هل
مـ ضـيـ قدـ ما ناسياً ..سيأتيـ ما فيـ زاهدأ
مسمعكـ فيـ ..موجهـ ..بحرـ الـ لـ ميلـ و سكوت
مضجعكـ فيـ ..خافقـ ..قلبـ الـ لـ ميلـ وبـ صدر
ودواءـ دأءـ وانسـ ..وغنّ الـ ناي أعطـ بي
بـ ماءـ لـ كنـ كـ تـ بتـ ..سطورـ الـ ناسـ إذـما
وزحامـ اجـ تماعـ فيـ ..نفعـ أيـ شعريـ لـ يت
وخصامـ واحتجاجـ ..وضجيجـ وجدالـ
العنكبوتـ وخـ يوطـ ..خُلدـ إذـ فاقـ كـ لها
يموتـ بطءـ فيـ ..فـ هوـ ..بعجزـ يـ حـ يا فـ الذي
* * *

نُظمت لـ ووالأـ ام الـ غابـ فيـ العيشـ

تندثر الغاب في .. لغدت ق بضم تي في ..
أربُّ له ن فسي في .. الدهر هو ل كن
يعتذر قام غاباً رمث ف ك لما
تغ يرها لاسبلٌ ول ل تقادير
ق صروا ق صدهم عن عجزهم في .. وال ناس

De la vida i de la tristesa

L'ancià:

La vida no és altra cosa que una letargia
pertorbada pel somni de qui somia;
L'ànima entristida, amaga, melancòlica, els seus secrets
i té enfosquida l'alegria...

El jove:

No hi ha tristesa en els boscos,
no hi ha preocupacions.
La brisa coneix el secret de la compassió
i el murmura entre els arbres...
No és tristesa de l'ànima
sinó ombres d'una il·lusió que no dura,
la foscor de l'ànima és com els núvols
que de nit tapen les estrelles.

Dóna'm una flauta i canta amb mi!
Que el cant t'assossegui,
sents? El seu so continua després que el temps s'acaba.

Conclusió del jove

Dóna'm una flauta i canta amb mi!
Oblida el que he dit,
les paraules són com el so de l'arc de sant Martí...
Parla'm de la joia i de la felicitat que coneixes.

Lluny dels palaus, has entrat alguna vegada al bosc?,
has acompanyat el curs alegre d'un rierol?,
t'has enfilat per les roques després d'abandonar el camí?

T'has banyat el l'àura perfumada

i eixugat en els llençols de la claror?
Has begut el vi de l'alba
servit en les copes brillants de l'aurora?

Quan el sol es pon, has reposat
a l'ombra de les vinyes curulles de penjolls
com gemmes dolces i daurades?

T'has delitat jaient sobre l'herba,
sota la volta del cel blau,
despreocupat pel futur i oblidat del passat?

Has escoltat el silenci de la nit
com si fos el silenci del mar
des del cor de la nit al teu cor,
que et digués: heus ací el nostre llit?

Dóna'm una flauta i canta amb mi!
Oblida les ofenses i oblida els consols.
La vida és un vers escrit a la superfície de l'aigua

Quin plaer hi ha, digues,
en aquest discutir i lluitar
enmig de la multitud, infinitament?

Esgratinyant en l'obscuritat com el talps,
enfilant-te en tranyines que es desfilen,
sempre amb ambició, sempre amb frustració,
fins que els vius jeguin amb els morts.

Recapitulació de l'ancià

Si hagués pogut teixir el meu destí
entre boscos i prats...
però he recorregut estrets senders en la foscor:
els corriols del meu fat.

El destí ens marca camins que no podem alterar.
L'ànima ha de ser prou ferma
per aprendre dels errors i acceptar-los.
Si no ho fem, empenyem els fets implacables a ofegar-nos.

MARIA MIRABELA GHERGHINA I RAMON GALIMANY

Nom del poema: "O, rămâi ..."/"No te'n vagis"

Autor: Mihai Eminescu

Llengua: Romanesa

(Traducció de Maria Mirabela Gherghina)

MIHAI EMINESCU, és el més conegut i influent poeta romanès. Va ser un poeta romàntic tardà, nascut a la regió de Moldàvia l'any 1850. Eminescu és considerat el padri de la llengua romanesa moderna, un geni i el poeta nacional. Va rebre la influència d'Arthur Schopenhauer. *Luceafarul* inclou elements d'aquest filòsof. En aquells anys *Luceafarul* va ser el poema més llarg del món, amb 98 estrofes. A part de poemes, Eminescu també tenia interès en la política del seu país, i va publicar articles a la premsa. Va morir l'any 1889. La seva mort és encara un misteri. Alguns diuen que va ser assassinat.

O, rămâi...

"O, rămâi, rămâi la mine -
Te iubesc atât de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu știu să le-ascult;

În al umbrei întuneric
Te asamăn unui prinț,
Ce se uit-adânc în ape
Cu ochi negri și cumiți;

Și prin vuietul de valuri,
Prin mișcarea naltei ierbi,
Eu te fac s-auzi în taină
Mersul cârdului de cerbi

Eu te văd răpit de farmec
Cum îngâni cu glas domol,
În a apei strălucire
Întinzând piciorul gol

Și privind în luna plină
La văpaia de pe lacuri,
Anii tăi se par ca clipe,
Clipe dulci se par ca veacuri."

No te'n vagis....

No te'n vagis, no te'n vagis,
jo t'estimo de veritat.
Tots els teus desitjos
només jo els sé escoltar.

En la foscor de l'ombra
t'assembles a un príncep,
contemplant l'aigua
amb els teus àgils ulls.

Sobre el gram onejant,
sobre ones rodant,
el caminar dels cérvols,
t'ensenyó a escoltar.

I et veig embuixat,
murmurant amb veu baixa,
en la lluïssor de l'aigua
estirant el peu nu.

Contemplant en la lluna plena,
les onades del llac,
comptes els anys per instants
i els instants semblen segles.

FATIMA EL KADMIRI I ANNA BAGUÉ

Nom del poema: "Sobre aquesta Terra"

Autor: Mahmoud Darwich

Llengua: Àrab

MADMOUD DARWICH (Birwa, Palestina 1941- Houston 2008), és un dels més grans poetes contemporanis en llengua àrab. Va deixar la seva Galilea natal l'any 1948, quan l'exèrcit d'Israel va destruir el seu poble. La presó, l'exili i la recerca poètica són les constants de la seva vida. La seva obra encarna la veu de les poblacions àrabs que uneixen el seu dolor i la seva experiència vital al dolor i a la experiència vital de Palestina. Va ser un home que no va renunciar a la funció bàsica de la poesia i del poder de la paraula: existir. Va rebre diversos premis internacionals. Les seves obres principals són: *Fulles d'olivera* (1964), *Els ocells moren a Galilea* (1970), *Veig el que vull* (1990),...

الأرض هذه على

الخبز راحة إبريل، ترداد: الحياة يـ سـ تحق ما الأرض هذه على

أول، أسخذي ليوس ك تابات الرجال، في امرأة الفجر، في

وخوف ناي، خيط على تـ قـ فن أمهات حجر، على عشب الحب،

الذكريات من الغزاة

تترك سيده أيلول، نهاية: الحياة يـ سـ تحق ما الأرض هذه على

يُقلد غيم السجن، في الشمس ساعة مشمشها، بـ كامل رب عين الأ

حـ تـ فهم إلى يـ صعدون لمن شعيب هتافات الكائنات، من سيرياً

U. الأغنيات من الطغاة وخوف باسمين،

سيده الأرض هذه على: الحياة يستحق ما الأرض هذه على

صارت. تـ سمى كائنات. النهايات أم الـ بدايات أم الأرض،

الحياة أس تحق سيدتي، لأنك أس تحق،: سيدتي. تـ سمى

Sobre aquesta terra

Sobre aquesta terra hi ha motius per viure:
la indecisió de l'abril, l'olor del pa a l'alba,
les opinions d'una dona als homes,
les obres d'Èsquil, el començament de l'amor,
l'herba sobre una pedra,
mares amb l'ai al cor
pel so del fil d'una flauta,
i la por dels invasors als records.

Sobre aquesta terra hi ha motius per viure:
els darrers dies de setembre,
una senyora entrant a la quarantena
amb tota la seva frescor,
núvols que imiten un grup d'éssers,
les alegries d'un poble
a aquells que encaren la mort enriolats
i la por dels tirans a les cançons.

Sobre aquesta terra hi ha motius per viure:
sobre aquesta Senyora de la terra,
mare dels inicis i mare dels finals.
Senyora: jo mereixo,
perquè tu ets la meva dama,
jo mereixo viure.

POETES dels POEMES COMUNS

" La Poesia "

Poeta: **Marc Granell** (València, 1953). Poeta i traductor, fou un dels fundadors de la revista literària *Cairell* (1979-1981), que emmarcà els primers passos de la generació poètica dels anys 70 a València. Des de l'obtenció del Premi Vicent Andrés Estellés dels Premis Octubre (1976) per *Llarg camí llarg*, ha compaginat la poesia, per a adults i infants i joves, amb la dedicació professional a la traducció i l'activitat com a editor i promotor d'activitats literàries. Després de ser guardonat amb el Premi Ausiàs March (1979), el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians (1991, 1992 i 2016), el Samaruc de l'Associació de Bibliotecaris Valencians (2010) i el Joan Roís de Corella a la trajectòria literària (2017), ha aplegat el conjunt de la seva obra a *Poesia completa* (1976-2016). Ha estat traduït al portuguès, l'italià, el gallec i el castellà.

La poesia (Lectura conjunta)

És el foc i és la neu, és la tristesa
i és el crit que desperta l'alegria
i ens fa llum les tenebres que habitàvem
com un costum antic d'àngels caiguts.

És el pont i és el riu, és la memòria
que obre esclotxes de mel en la ferida
fonda i roent que ens cava precipicis
insalvables al bell mig de les venes.

És la mar i és la senda, és el desig
que crea, com cap déu, futurs més savis
i funda uns altres mons que es fan possibles
si el cant esquinça vels i fon les ombres.

"Tan sols la paraula nua"

Poeta: **Montserrat Abelló** (Tarragona, 1918 - Barcelona, 2014) és poeta i traductora.

A més de la seva obra poètica, com *Vida diària* (1963), *Foc a les mans* (1990), *Dins l'esfera del temps* (1998) o *Memòria de tu i de mi* (2006), cal destacar les traduccions de poetes anglosaxones, sobretot de Sylvia Plath. També tradueix a l'anglès textos de Salvador Espriu i Mercè Rodoreda, entre d'altres, que contribueixen decisivament a la difusió de la literatura catalana a l'estranger.

Compromesa amb els moviments feministes des de la dècada de 1970, s'encarrega d'antologar i traduir diversos reculls de poesia feta per dones. L'any 2002 reuneix la seva obra poètica en un únic volum, *Al cor de les paraules*. Entre d'altres, és guardonada amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i el Premi Nacional de Cultura. En paraules d'ella: "El nostre pitjor enemic som nosaltres mateixos."

Tan sols la paraula nua

Tan sols la paraula nua
la teva, mai la d'un altre,
la que reflecteix una vida
dins d'una solitud
curulla de promeses,
on tot és possible.

S'esvaneixen els dubtes,
la foscor claror es torna,
i els sols variants i múltiples
cauen damunt cada mot,
el cobreixen i donen força.

Enllà d'aquest ser-hi
tan precís que
s'allarga en el contingut
de cada paraula clara.

"Escric"

Poeta: **Assumpció Estarriol i Alsius**, va néixer a Girona el 1951. La poesia l'acompanya des de fa molts anys, ha escrit sobre una infinitat de temes. L'any 2001, va publicar el seu primer recull de poemes, només per regalar a amics i família. Participa en els diferents recitals de Poesia que es fan arreu de l'Empordà. I ha organitzat alguns anys el "Poemestiu", que s'ha fet a Taravaus i a Figueres.

Junt amb altra gent va organitzar durant 6 anys, la Nit de Poesia i Sentiments al Consell Comarcal, per donar a conèixer l'O N G, Associació Catalana Antisida. L'any 2013 amb la col·laboració de la Societat Coral Erato i l'Ajuntament de Figueres, va publicar el poemari "*Entre tramuntana i garbí*", amb il·lustracions del pintor Josep Ministral.

Des de fa 20 anys amb altra gent del poble on resideix, Avinyonet de Puigventós, organitzen la Vetllada de Poesia per la Festa Major, amb la participació de nombrosos poetes i també amb nens i nenes del Casal d'estiu, que han trobat amb la poesia, una motivació per enfilar-se a l'escenari i recitar el poema que han treballat.

Escric

Escric per necessitat,
per ara i avui,
no per demà.

Escric perquè escolto
aquella veu que s'acosta
en un instant de màgia.

Escric com les dones,
entre feines,
i de vegades amb ràbia.

Però escric tossudament
mot rere mot i així és com
eixemplo el meu horitzó.

ÒMNIUM

LLENGUA CULTURA PAÍS

ALT EMPORDÀ

C/. Pep Ventura, 8 1^a-2^a
17600 Figueres
Tel. 972500745 – 606045332
a/e: altemporda@omnium.cat
www.omnium.cat/alt-emporda
Facebook: @OMNIUM.ALT.EMPORDA/